

Imaginem un bon sistema electoral

Per aconseguir la independència no n'hi ha prou explicant per què volem marxar, ni la justícia de les nostres raons. També cal començar a mostrar com podria ser el nou país, per què serà millor. Podem imaginar reformes institucionals positives independentment del posicionament ideològic que defensi cadascú. Una d'aquestes reformes és la del sistema electoral. És cert que el fet que a hores d'ara encara no tinguem una llei electoral catalana és només responsabilitat dels parlamentaris catalans, però també ho és que un canvi institucional com el que suposa la creació d'un nou estat obre una finestra d'oportunitats (negociacions múltiples simultànies, altes expectatives populars...) per a plantejaments innovadors.

No hi ha sistemes electorals bons o dolents, hi ha sistemes electorals amb unes conseqüències o d'altres, amb unes prioritats o d'altres. Bàsicament, n'hi ha dues a tenir en compte: la proporcionalitat i la territorialitat. Sembla raonable que tots els vots dels catalans i les catalanes valguin el mateix visquin on visquin. I que el suport popular d'un partit es vegi reflectit en la mateixa proporció en la cambra catalana. Però també és raonable que no hi hagi ciutadans que per viure en territoris amb menys població no vegin les seves necessitats i preferències adequadament recollides. Aquests dos objectius raonables entren fàcilment en contradicció si la ciutadania no es distribueix uniformement en el territori.

Aquest cas és justament el de Catalunya, amb gairebé un 75% de la població concentrada a la província de Barcelona. Si dividim els 3 milions i mig de vots a candidatures de

les últimes eleccions entre els 135 escons, en una situació de proporcionalitat pura obtindríem una quota d'uns 26.000 vots per diputat. Recordem que, per exemple, la Vall d'Aran té uns 10.300 habitants, el Pallars Sobirà, 7.600, i l'Alta Ribagorça, 4.400. És a dir, caldria que tots els habitants d'aquestes tres comarques es possessin d'acord per (quasi) aconseguir un representant. No estem parlant d'una part petita de Catalunya. Es tracta de quasi el 8% del territori català. Si es votés per quilòmetre quadrat i no per nombre de ciutadans, a aquests territoris els correspondrien 10 diputats (el 8% dels 135). Actualment, a tota la província de Lleida n'hi corresponen 15.

¿Podem imaginar un sistema que combini els dos objectius i que, a més, permeti aconseguir-ne d'al-

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

En el model alemany, en una llista es vota el partit i en l'altra el diputat, que pot ser d'un altre partit

tres, com una relació més directa entre ciutadania i representants, o fins i tot, el debilitament de la partitocràcia? Ja fa un temps que entre experts i col·lectius que defensen una regeneració democràtica existeix un cert consens per assenyalar les bondats del model alemany (o escocès) per al cas català.

Aquest model combina les dues prioritats a través d'un sistema de votació en què el ciutadà ha d'escollir dues llistes alhora: en una vota el partit que prefereix que governi i en l'altra el diputat que creu que el representarà millor a ell i al seu territori més proper, que pot ser d'un altre partit.

Imaginem un Parlament format per 150 diputats. Imaginem una circumscripció única per a tot Catalunya i 50 circumscripcions uninominals (en què s'escull un únic repre-

sentant) corresponents a les 41 comarques i 9 més amb les quals subdividir les grans ciutats. En primer lloc, sumarem totes les paperetes corresponents als partits a nivell de tot Catalunya, i d'aquí sortirà el percentatge de diputats que correspondrà a cada formació (40% de paperetes, 40% de diputats; tots els vots compten igual). Imaginem que a l'hora d'assignar els escons comencem per donar-los l'acta a aquells que han guanyat en les llistes territorials. Si els candidats territorials d'un partit guanyen en 20 circumscripcions uninominals i a aquest partit li corresponen 40 diputats (40% dels vots a tot Catalunya), els seus 20 primers diputats seran aquests vencedors i els altres 20 provindran de la llista catalana. Resultat? El diputat que hagi estat escollit al Pallars Sobirà coneixerà bé les necessitats d'aquest territori però el vot d'un ciutadà de Llavorsí no valdrà més que el d'un de Santa Coloma de Gramenet.

Seguim imaginant? Imaginem, a més, que les llistes dels partits són tancades però desbloquejades. És a dir, que es pot votar, si es prefereix, un representant que estigui en qualsevol posició de la llista, i que si aquest representant rep un mínim de vots encara que vagi en els darrers llocs pugui sortir elegit, combinant la selecció feta pel partit amb la selecció ciutadana. Val la pena començar a pensar-hi entre tots i no deixar-ho només als polítics, que, en aquesta qüestió més que en cap altra, són jutge i part. Sense restriccions mentals, imaginant que tot és possible. (Per cert, avui al reportatge *Anem a les urnes*, del programa de divulgació científica *Què, qui, com del 33*, també ens ho plantegem.)

PERE VIRGILI

CARTES I MISSATGES

Estació d'El Carmel

En referència a la carta de Núria Genestar publicada el 18 de febrer, hem d'aclarir que les filtracions de fa uns dies en un dels vestíbuls de l'estació de metro d'El Carmel, de la línia 5, tenien l'origen en una avaria de la xarxa de subministrament d'aigües de fora de les instal·lacions del metro. Tot i que la companyia subministradora ha localitzat i reparat l'avaría, la filtració s'ha allargat en el temps a causa de la gran quantitat d'aigua vessada al subsòl.

D'altra banda, l'estació d'El Carmel compta des de la seva inauguració amb accessos adaptats a persones amb mobilitat reduïda a través del vestíbul del carrer Llobregós, adequat per al trànsit de cadires de rodes.

RAFAEL OJEDA

SERVEI D'ATENCIÓ AL CIUTADÀ DE TMB

Cost-efectivitat

De mica a mica es van atrevint a anar més lluny. Ara qüestionen els tractaments oncològics pal·liatius i els sotmeten a una relació cost-efectivitat. Diuen que desequi-

libren el pressupost dissenyat pels nostres gestors sanitaris (aquells que mai han estat pacients de la sanitat pública). Paradoxalment, entre aquests gestors n'hi ha que són afins a partits que, perquè professen certa militància en suposats valors cristians, s'atribueixen la defensa a ultrança de la supervivència a qualsevol preu. Però això no genera en aquests gestors cap contradicció.

Aquest sistema en què malvivim amb poca dignitat és tan pervers que ni tan sols permet a qui ens governa respectar els seus propis valors, si és que alguna vegada en van tenir.

JESÚS VEIGAS RODRÍGUEZ

BADALONA

El silenci dels papers

L'editorial de l'ARA del 17 de febrer diu en el destacat: "L'elecció del nou papa tornarà a ser un espectacle de mística teatral, però l'endemà el món seguirà vivint d'esquena a la doctrina del Vaticà". Jo també ho enfocaria així: l'elecció d'un nou papa és seguit pels mitjans amb un interès descomunal i, en canvi, obvien quasi absolu-

tament els missatges i pensaments que transmet durant el seu pontificat. Això sí, es ben destaca qualsevol tema que pugui despertar la morbositat del públic.

Penso que seria de gran interès social que els mitjans dediquessin als missatges papals ni que fos una misèrrima part del temps que es dedica a "l'espectacle de mística teatral". En el que no hi haurà cap dubte, suposo, és que la veu dels papas constitueix una referència moral incomparablement més creïble i profunda que la xerrameca dels polítics que ens hem d'empassar diàriament.

ESTEVE MASPONS GUAL

MOLLET

Els Aigüerols

A Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Occidental) estem patint de primera mà les conseqüències de les males decisions de la conselleria d'Ensenyament. Resulta que fa quatre anys era necessària la cinquena escola pública a la localitat, i així va néixer Els Aigüerols. Projectat per a una única línia, des de la seva creació el centre en va acollir dues i fins i tot tres durant el

curs 2011-2012. Avui la Generalitat considera que l'escola ja no és necessària i decideix deixar de matricular infants a partir del curs 2014-2015, i esclar, no construirà l'edifici del centre, promès des del primer dia, ara fa quatre anys. El resultat: famílies afectades perquè tenen fills escolaritzats al centre i fills pendents d'escolarització, un municipi afectat per l'eliminació d'un centre necessari que implicarà la massificació de la resta d'escoles, ben saturades, i un sentiment de ràbia i impotència de veure com els que ens governen són capaços de decidir en un aspecte tan personal i vital com l'educació dels fills. Sense arguments creïbles per tancar-la, què hem de pensar? Darrere d'aquesta decisió hi ha motius ideològics. Es volen carregar l'educació pública.

MARTA HIRALDO

SANTA PERPÈTUA DE MOGODA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

@diariARA [facebook.com/diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

